

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Людмила Иванова
член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност
„доцент” по шифър 05.04.16 (Теория и практика на превода /немски език/),
обявен от СУ „Св. Климент Охридски” и обнародван в Държавен вестник,
брой 21 от 15 март 2011 г.

Гл. ас. д-р Ренета Михайлова Килева-Стаменова участва в конкурса за академичната длъжност „доцент” – Теория и практика на превода /немски език/ към катедрата по Германистика и скандинавистика в СУ „Св. Климент Охридски”. Представените материали отговарят на формалните и на съдържателните изисквания на тази процедура.

I. Научно-изследователска дейност

Приложените публикации (излезли в България и в чужбина) свидетелстват за траен, задълбочен и целенасочен интерес към проблемите на превода в един впечатляващо широк диапазон от аспекти. Този интерес се отнася както към теоретични, така и към практически моменти от преводната дейност, което проличава особено ясно в речника *Неверните приятели на преводача*. На лексикографска тема са посветени и публикации по проблемите на политическата терминология и по проблемите на двуезичните юридически речници. Интересът към лексикографията се потвърждава и от участието на д-р Ренета Килева-Стаменова в изработването на корпус за речник на политическата терминология (съвместен проект на СУ „Св. Климент Охридски” и Хумболт Университет Берлин). Като цяло научните дирения са насочени към различните аспекти на превода. Централно място заема текстът като изходна база за превода, като публикациите позволяват да се открият следните моменти: проблеми на текстовите жанрове в контрастивен план (напр. новини, обяви, рекламни текстове, правни текстове и др.); преводаческа компетентност по отношение на конкретния текстови жанр; преводът като културен трансфер; езикови проблеми при превода. С изключителна прецизност се изследват както художествени текстове, така и юридически текстове и документи, не се подминават с академично високомерие и текстове от ежедневието, което прави публикациите интересни и полезни не само за научната аудитория, но и за практикуващите преводачи. Като университетски преподавател д-р Ренета Килева-Стаменова не остава безразлична и към проблематиката на обучението на преводачи в България, като посвещава две от публикациите си на тази тема.

Представеният монографичен труд *Die Übersetzung öffentlicher Urkunden im Sprachenpaar Bulgarisch und Deutsch* (ISBN 978-954-07-3201-5) представлява задълбочено и изключително полезно изследване в недооценената област на превода на

текстове от административно-деловата сфера. Впечатляваща е суверенността, с която авторката борави с предложения от Гьопферих модел за превод на тази група текстове и преодолява някои негови несъвършенства, като очертава и диференцира параметрите, в които може да се реализира документален превод и в които могат да се прилагат похвати, присъщи на инструменталния превод. Очертават се ясно външно- и вътрешнотекстовите фактори, които влияят при вземане на преводни решения, както и детерминираността на преводните решения от целта на извършвания превод. Особено ценни са указанията за различните модификации с оглед на межкултурните различия. Пълнотата на изложението, постигната чрез осветяването на преводната проблематика на отделни релевантни текстови детайли и чрез контрастивния анализ на два текстови жанра, е изключително полезна за преводача. С монографията авторката преодолява атомистичния подход на спорадичните опити за описване на преводния процес при работа с текстове от административно-деловата сфера и представя завършено в себе си изследване с теоретико-приложен характер.

За сериозното присъствие на гл. ас. д-р Р. Килева-Стаменова в научния живот свидетелстват също и участията ѝ в научни конференции в страната и в чужбина (Германия, Австрия, Словения), както и приложената справка за цитиранията (26 броя библиографски цитирания и 22 броя индексирани публикации).

Успешното съчетаване на теория и практика проличава и в дейността ѝ като преводач на автори като Т. Ман, Фр. Ницше, Ю. Хабермас, като сътрудник на лицензирани преводачески бюра, като член на преводаческия екип на списание GEO и външен преводач на текстове на институциите на ЕС. Научните приноси са основно в сферата на преводната теория и практика. Тук бих посочила тези, които считам за особено важни: разработване на методика за превод на документи; формулиране на съответствия на български и немски език (особено в случаите на нулева еквивалентност); усъвършенстване и модернизирание на лексикографската практика; прилагане на теоретичните знания в преводаческата практика.

II. Учебна и организационна дейност

Учебно-преподавателската дейност на гл.ас. д-р Ренета Килева-Стаменова в СУ „Св. Климент Охридски“ започва през 1985 г. В процеса на развитието ѝ като преподавател и учен прави впечатление тясната връзка между научни интереси и преподавателска дейност. В бакалавърската степен на обучение тя изнася лекции в дисциплината *Увод в теорията на превода* и ръководи занятия по превод на специализирани текстове. Участва както при формиране на идеята за МП „Езикознание и превод“, така и при по-

нататъшните ѝ модификации. В момента е ръководител на МП „Език-култура-превод” и преподавател в програмата. Под нейно ръководство са защитени успешно дипломни и магистърски работи (по стилистика, текстова лингвистика и теория на превода).

Ангажираността на гл.ас. д-р Р. Килева-Стаменова към студентите и обучението им се проявява и в участието ѝ в международни проекти като Темпус (2000 – 2001), в резултат на който е създадена Школа за обучение на преводачи в СУ ”Св. Климент Охридски”, или в международен проект за трансуниверситетска МП „Интеркултурна специализирана комуникация” (2006-2008).

Гл. ас. д-р Ренета Килева-Стаменова е специализирала многократно във ФРГ. Нейните международни контакти са особено активни с университети, които предлагат обучение на преводачи или провеждат изследвания в областта на межкултурната комуникация (Зарбрюкен, Виена, Гьотинген, Берлин).

Също така е съучредител и член на Съюза на германистите в България.

III. Заключение

Личните ми впечатления от гл. ас. д-р Ренета Килева-Стаменова и впечатленията от предоставените материали ми позволяват да подкрепя с изключителна убеденост кандидатурата ѝ за придобиване на академичната длъжност „доцент”. В себе си тя обединява доказалия се специалист в областта на превода, преподавателя по превод и практикуващия преводач. В научните си публикации дава заявка по трите основни направления на преводознанието: в дескриптивното преводознание (описание на преводни продукти и на процеса на превод), в теоретичното преводознание (теории, насочени към типовете текст, и теории, отчитащи културните специфики) и в приложното преводознание (дидактика на превода, критика на превода, лексикография).

Въз основа на изложеното по-горе смятам, че гл. ас. д-р Ренета Килева-Стаменова е доказала себе си като уважаван и ерудиран специалист в областта на теорията и практиката на превода и отговаря напълно на условията за придобиване на академичната длъжност „доцент”. Подкрепям напълно кандидатурата ѝ и предлагам гл. ас. д-р Ренета Килева-Стаменова да бъде утвърдена за заемане на академичната длъжност „доцент”.

22.08.2011 г.

доц. д-р Людмила Иванова

Катедра Германистика и нидерландистика
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”
Велико Търново